

**Szereted, ha az adóügy sima
ügy?**

www.sinkatax.hu

Hírlevél 2010. /08.

(adó)Mentőöv

2010. október 05.

(adó)Tippek, trükkök, fortélyok - a társasági adóalap csökkentésének lehetőségei (2. rész)

Bővítsük a létszámot!

Csökkenthető a társasági adó alapja a bért terhelő járulékokkal a foglalkoztatás időtartamára, de legfeljebb 12 hónapig, ha olyan személyt alkalmazunk, aki a foglalkoztatását közvetlenül megelőzően legalább hat hónapig **regisztrált munkanélküli** volt – tehát e jogállása és az általunk való alkalmazása közt nem volt más munkaadója. Az adóalap csökkentésének további feltétele, hogy az érintett személy alkalmazását megelőző hat hónapon belül nem állhatott cégünkkel munkaviszonyban. (Azaz, nem működik az a trükk, hogy felmondunk Józsinak, Józsi regisztráltatja magát munkanélküliként, hat hónapig maradva e státuszban, aztán újból visszavesszük és megnyirbáljuk az adóalapunkat!) Az is feltétel továbbá, hogy a szóban forgó munkanélküli személy foglalkoztatása óta, illetve az azt megelőző hat hónapon belül azonos munkakörben foglalkoztatott személy munkaviszonyát rendes felmondással nem szüntette meg a vállalkozásunk.

Itt álljunk meg egy pillanatra, és kicsit rágódjunk el a Munka Törvénykönyve (Mt.) idevágó meghatározásain!

Mit is takar a „rendes felmondás” kitétel?

A határozatlan időre szóló munkaviszonyt mind a munkavállaló, mind a munkáltató felmondással megszüntetheti. A felmondás egyoldalú jognyilatkozat, amelynek érvényességéhez a másik fél egyetértése vagy elfogadása nem szükséges. Fontos, hogy míg a munkavállaló bármikor, indoklás nélkül élhet e lehetőséggel, a munkáltató mindig köteles megindokolni a felmondását (kivéve, ha a

a munkaviszony megszüntetésére – felmondásra - a dolgozó nyugdíjazása miatt kerül sor, illetve vezető állású - az e kategóriába tartozókra külön szabályokat rögzít az Mt.- munkavállalóról van szó). A felmondást írásba kell foglalni, a szóbeli felmondás érvénytelen!

Joggal merülhet fel a kérdés a cégvezetőkben, mi a helyzet akkor, ha Pisti elképesztően hanyag munkát végez – már ha végez -, ezért felmondunk neki, akkor nem elég, hogy gondokat okozott a haszontalan, még miatta nem jár nekünk az adóalap-kedvezmény, ha felveszünk egy volt munkanélkülit a helyére?

Nos, ezekre a helyzetekre „találták ki” a rendkívüli felmondás intézményét! Azaz, mind a munkáltató, mind a munkavállaló rendkívüli felmondással megszüntetheti a határozott és a határozatlan időre szóló munkaviszonyt is, ha a másik fél

- a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy
- egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

(A munkaadónak ezt is írásban, világosan meg kell indokolnia!)

Békésebb természetű munkaadóknak - illetve, ha nem akarjuk végképp eláztatni leendő új munkaadója előtt mihaszna dolgozóinkat -, a rendes felmondás alternatívájaként megjelenhet a közös megegyezés is.

És még egy fontos szempont:**a jogellenes felmondás következményei beláthatatlanok, kisebb cégeket csődbe is vihetnek.**

Ezért - minél kisebb és anyagilag sérülékenyebb egy cég, annál inkább - kérjük munkajogász segítségét, ha legkisebb kétségünk is felmerül, hogy „mit szabad és mit nem” , ha szeretnénk túladni egy-egy munkatársunkon.

Visszatérve a kérdés adójogi részéhez: ha munkatársunknak rendkívüli felmondással vagy közös megegyezéssel szüntettük meg a munkaviszonyát, akkor a munkakörébe felvett új – korábban regisztrált munkanélküli - alkalmazottunk után akkor igénybe vehetjük a kedvezményt, ha elődje távozása óta még nem telt el hat hónap.

A Tao.-tv. - a 7.§.(3) bekezdésében találjuk ezeket az infókat – pontosan meghatározza, hogy mely feltételek mellett tekint valakit „korábban munkanélküli személy”-nek:

korábban munkanélküli személy az, aki a foglalkoztatását közvetlenül megelőzően

- a) legalább hat hónapig az állami foglalkoztatási szerv által nyilvántartott álláskereső volt, vagy
- b) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény alapján munkanélküli-ellátásban, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján munkanélküliek jövedelem pótló támogatásában részesült, vagy
- c) a b) pontban említett ellátásra való jogosultságát már kimerítette, de az állami foglalkoztatási szervvel továbbra is együttműködött,

azzal, hogy az a)–c) pontokban foglalt feltételek fennállása szempontjából azt az időtartamot, amely alatt a munkanélküli terheségi, gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben részesül, továbbá az előzetes letartóztatás, szabadságvesztés, elzárás büntetés időtartamát, valamint a sorvagy tartalékos katonai szolgálatban, a polgári szolgálatban töltött időt (a szolgálat megkezdése és befejezése közötti időtartamot) figyelmen kívül kell hagyni.

(Az a)-c) pontokban megadott feltételek vagylagosak, azaz -például – ha az érintett munkanélküli-ellátásban részesül, illetve ha e jogosultságát kimerítette és utána együttműködik a munkaügyi központtal, ennek az együttműködésnek a minimális időtartamára nézve nézve nincs törvényi megkötés.)

Ugyancsak élhet az adóalap-kedvezmény lehetőségével az a vállalkozás, amely a **sikeresszakképző iskolai tanulót** folyamatosan továbbfoglalkoztatja – ehhez kapcsolódóan még fontos tudnivalók következnek az alábbiakban - , illetve olyan személyt alkalmaz, aki **szabadságvesztésből szabadult**.

Adóalapot csökkentő jogcím az is, ha a vállalkozás iskolai rendszerű szakképzésben működik közre tanulóként minden megkezdett hónap után havonta az adóév első napján érvényes **minimálbér**

- **24%-a** a kedvezmény, ha a munkáltató a szakképző iskolai tanuló gyakorlati képzését jogszabályban meghatározott **tanulószerződés** alapján végzi,
- **12%-a**, ha az iskolával kötött **együttműködési megállapodás** alapján végzi.

A fentiek szerint képzett tanuló továbbfoglalkoztatása alapozza meg a már tárgyalt kedvezményt. Így jár a cégnek egyrészt még a tanulóidő alatt kedvezmény, majd a már végzett szakképzés további foglalkoztatása jogcímén is.

Fontos, hogy az adóalap-kedvezmény az évközi havi és nyári gyakorlatok esetében is érvényesíthető (ha az egyéb feltételek is fennállnak). Mivel a naptári év nem egyezik meg a tanévvel, az adóalap - például a 2010. évi adóalap – számításakor a 2009/2010-es és a 2010/2011-es tanévből a 2010-es naptári (adó) évre eső hónapokra alkalmazható az adóalap kedvezmény. .

Az is fontos, hogy az Mt. 78.§.(1) bekezdése szerint a munkaviszony kezdete a munkába lépés napja. Ebből kiindulva a „folyamatos továbbfoglalkoztatás” kritériumának akkor felel meg a munkáltató, ha a szakképző-iskolai tanuló munkába lépésére a tanulói jogviszony megszűnését követő napon - sikeres szakmai vizsga letétele esetén - kerül sor.

(A tanulói jogviszony megszűnése kapcsán a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 75.§.(1) bekezdése c)-f) pontjai az irányadóak)

Ha munkavállalónk legalább **50%-ban megváltozott munkaképességű**, akkor a neki fizetett munkabér erejéig - de legfeljebb havonta az adóév első napján érvényes minimálbér összegével – is csökkenthető az adóalap, ha a munkáltató átlagos állományi létszáma nem haladja meg a 20 főt.

(Amennyiben az átlagos állományi létszám meghaladja a 20 főt, akkor a társasági adóban e foglalkoztatás már nem ad jogcímet az adóalap csökkentésére, de a rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettség csökkenthető.)

Fentieket mérlegelve, akár az év utolsó negyedében is érdemes a kedvezményre jogosító feltételeknek megfelelő munkatársat alkalmaznunk - feltéve persze, hogy egyébként is szükségünk van új munkavállalóra.

Óvjuk munkatársaink látását!

A képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről szóló 50/1999.(XI.3.) EüM rendelet 6.§-a úgy rendelkezik, hogy ha a szemészeti szakvizsgálat eredményeként indokolt, illetve a munkavállaló által használt szemüveg vagy kontaktlencse a képernyő előtti munkavégzéshez nem megfelelő, a munkáltató a munkavállalót ellátja a *minimálisan szükséges*, a képernyő előtti munkavégzéshez éleslátást biztosító **szemüveggel**.

A „minimálisan szükséges” feltétel az éleslátást biztosító két szemüveglencsére és annak rendeltetésszerű használatát biztosító szemüvegkeretre érthető. Tehát olyan összeg értendő alatta, amelyből az adott konkrét munkavállalónak az e feltételeknek eleget tevő szemüveg biztosítható. Összege jogszabályban nem meghatározható, mert a szemüveglencse dioptriáfüggő és így az ára is változó. A rendelet tehát azok számára, akik a képernyőt a munkavégzés során nem látják élesen, olyan szemüveg biztosítását írja elő, amely a szemlencse töréshibáját is korrigálja.

A szemüveg juttatása természetbeni juttatásnak minősül. A munkaadó oldalán a szemüveg juttatása - mint a vele munkaviszonyban álló magánszemély részére nyújtott természetbeni juttatás - a **vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségként** számolható el (Tao.-tv. 3. számú melléklet B) pont 3. pont). Akkor is természetbeni juttatásról van szó, ha a szemüveget a munkavállaló vásárolja meg, de a munkáltató nevére szóló számlában szereplő szemüveg vételárát a munkáltató megtéríti.

Mivel a szemüveg jogszabály által előírt használatra tekintettel juttatott védőeszköznek, egészségvédelmi eszköznek minősül, az *Szja. törvény 1. számú mellékletének 8.8. alpontja* alapján ezen **természetbeni juttatás adómentes**. Az előzőektől eltérő jellegű és nagyobb értékű szemüveg adóköteles természetbeni juttatás.

Egyéb esetben (például a társaság személyesen közreműködő tagja számára adott juttatás) a szemüveg juttatása – ellentétben a munkaviszonyban állókkal - nem kötelező, ha azonban a fenti feltételeknek megfelelő szemüvegről van szó, az, mint egészségvédelmi eszköz adómentesen biztosítható számára is, és ez a társasági adó által is elismert költség.

Hibázzunk!

Az alábbi adótrükköt csak az átmeneti likviditási gondokkal küzdő vállalkozásoknak ajánlom, de nekik sem rendszeres „használatra”!

Ha nem áll a cég rendelkezésére az az összeg, amelyet a december 20-ai adófeltöltés során be kellene fizetnie, illetve a mérlegkészítésekor derül ki, hogy igencsak alábecsültük az éves adókötelezettségünket – magyarán messze vagyunk a feltöltéssel együtt az adó 90%-ától - , és így nem csupán adóhiányunk van, de jelentős összegű bírságra is számíthatunk, akkor megmenthet minket az **önellenőrzés** intézménye.

Azaz, rontsuk el a társasági adóbevallást! (A mérlegbeszámolót ne, mert annak kiigazítása „macerásabb”!)

Azaz eredeti bevallásunkban csak annyi adót valljunk be, amennyi az adókedvezményeink – ha vannak – érvényesítéséhez szükséges, illetve, amely a befizetett előlegek és a teljesített feltöltési kötelezettség figyelembevételével a jól ismert 90%-os elvárásnak megfelel.

Majd később - mondjuk egy hét múlva - ezt a bevallást önellenőrzéssel helyesbítjük. (Mint tudjuk, az önellenőrzési pótlék fele a késedelmi pótléknak!)

A Legfelsőbb Bíróság (LB) ugyanis hozott e tárgyban egy olyan ítéletet (KfvI.35.320/2006/5.), amely a feltöltési kötelezettség önellenőrzése esetében is védelmet jelent a vállalkozások számára. Az LB álláspontja szerint az önellenőrzés a megnövekedett adó feltöltési kötelezettség - annak jogkövetkezményei - alól is is mentesít, mivel az is csak egy adókötelezettség.

Fontos, hogy ha a feltöltés címén befizetett összeg késve érkezett az adóhatósághoz, akkor hiába felelünk meg az ominózus 90%-nak, a 20%-os bírságot nem ússzuk meg. Ebben az esetben az eredeti bevallásunkban bevallott adónak a feltöltés nélkül kell kitennie az elvárt mértéket, majd ezt önellenőrzéssel javítjuk.

Az adóhatóság az elsőként benyújtott (eredeti) bevallásban szereplő adatot tekinti a „várható fizetendő adó” összegének és ennek alapján számítja a fel nem töltött részre a bírságot.

(Bár az adószakértőkkel szemben alapvető elvárás, hogy ne adjanak ügyfeleiknek olyan tanácsot, amit adott esetben nyilvánosság előtt nem vállalnának, de a társasági adófeltöltési kötelezettséget etikátlan adóztatási módszernek, kifejezetten vállalkozásellenes intézkedésnek tartom.)

Egyszeres könyvvitel: negatív egyenleg a pénztárkönyvben, naplófőkönyvben

A kérdést egyik kedves Olvasóm vetette fel a Hírlevélre való feliratkozása során, de azóta találkoztam a problémával az egyik népszerű szakmai portálon is. Itt az egymásnak e fórumon önzetlenül segítő kollégák abban nem jutottak egységes álláspontra, hogy hol van az jogszabályban rögzítve, hogy az egyéni vállalkozó pénztárkönyvének nem lehet negatív egyenlege.

Kedves Olvasóimnak bizonyára nem jelentenek meglepő és új információkat az alábbiak, de – amint a tapasztalat mutatja – még gyakorlott könyvelők is el-elbizonytalanodhatnak néha...

Az egyéni vállalkozók nem tartoznak a számviteli törvény hatálya alá, számukra az SZJA-törvény 5. számú melléklete írja elő a vezetendő nyilvántartások körét és ezek minimálisan kötelező adattartalmát. Ugyanakkor az adótörvény hivatkozott melléklete I. része 2.3. pontjában úgy rendelkezik, hogy a „naplófőkönyv tartalmát a számvitelről szóló törvénynek az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozókra irányadó rendelkezései szerint kell megállapítani.”

Továbbá az említett melléklet I. részének 3.2 pontja a pénztárkönyv kapcsán írja elő azt, hogy a „pénztárkönyvet úgy kell vezetni, hogy annak alapján - a kiegészítő nyilvántartásokat is figyelembe véve - minden, az egyéni vállalkozói tevékenységével, illetve őstermelői tevékenységével kapcsolatban pénzbevételt vagy – kiadást eredményező gazdasági esemény (így különösen

értékesítés, beszerzés, hitelfelvétel, kölcsönnyújtás, vállalkozói kivét felvétele) zárt rendszerben nyomon követhető legyen.”

Miről is van itt szó?

Az Szt. 162.§-a tartalmaz előírásokat az egyszeres könyvvitelre vonatkozóan. Ez röviden azt a kívánalmat támassza az egyszeres könyvvitel alanyai - és így a pénztárkönyvet, naplófőkönyvet vezető – elé, hogy a könyvviteli nyilvántartásnak a vállalkozás eszközeiben és azok forrásaiban bekövetkezett változásokat, továbbá **a teljes üzleti pénzforgalmat a valóságnak megfelelően, folyamatosan, áttekinthetően** kell mutatnia.

Ha tehát a valós gazdasági esemény az, hogy vállalkozónk vásárolt készpénzért két zsák lisztet a péksége számára, és a vállalkozás aktuális bevételei, pénzkészlete erre nem adnak fedezetet - azaz a pénztárkönyv negatív pénzkészletet mutatna- , akkor a valóságban az történt, hogy a vállalkozónk „magánemberként” nyúlt a – nem egyéni vállalkozói – zsebébe, és kölcsönözte a vállalkozásnak - vállalkozói önmagának - a hiányzó összeget. Pénzforgalmi szemléletű könyvvitelben - így a naplófőkönyvben, pénztárkönyvben - a rögzített gazdasági eseményekhez pénzmozgásnak kell kapcsolódnia (ha nem kapcsolódik, akkor annak analitikában a helye - például a kiszámlázott, de a vevők által még ki nem egyenlített követeléseink). Azaz összefoglalva egyrészt történt egy készpénzes vásárlás, a számla végösszegét kifizette a vállalkozó, és történt egy „hitelnyújtás” ennek fedezetére, csak nem pénztárazottól, harmadik személytől származik az összeg, hanem a vállalkozó megtakarításaiból.

Ezt viszont nem kell ismét leadózni, ezért kerül a „jövedelem kiszámításánál figyelembe nem veendő bevételek” (azaz az adóalapot nem képező bevételek) oszlopba.

Ha a vállalkozás pénzkészlete ezt lehetővé teszi, akkor vállalkozónk kiveheti vállalkozói zsebéből a nyújtott kölcsönt, és visszateheti magánemberi zsebébe: az „egyéb, költségként el nem számolható kiadás” oszlopba könyvelve e tényt.

(Az, hogy a vállalkozás adott pillanatban emiatt a két zsák liszt miatt veszteséges, az az adóalapot képező bevételek és az ezzel szemben felmerült, költségként elszámolható kiadások összevetésével derül ki – azaz itt már kaphatunk negatív összeget.)

Fontos, hogy a pénztárkönyvet vezető vállalkozó bankszámlaforgalmát – ha a banki tranzakciók ritkák, dönthet a vállalkozó a pénztárkönyv vezetése mellett is - , azaz bankszámlapénzét el kell különíteni a készpénzkészletétől. Ezt pénztárkönyv esetében csak analitikus nyilvántartás keretében lehet megtenni, mivel a pénztárkönyvben nincs külön rovat a bankszámla számára. .

Amikor összeadjuk a pénztárkönyvben szereplő összes bevételt és levonjuk ebből az összes kiadást – függetlenül attól, hogy e tételek képeznek-e adóalapot vagy sem- , akkor a kapott összeg az év végén meglévő pénzeszközállomány: a készpénz- és a banki követelés együtt.

E záró pénzkészletnek meg kell egyeznie az utolsó bankérintés záróegyenlege szerinti banki követelésünkkel és a készpénz zárókészlet (vagyis a pénztár) összegével. A pénztárkönyv összesített pénzkészletének meg kell egyeznie a kapcsolódó analitika szerint elkülönített pénztári készpénzkészlettel és a banki egyenleggel.

Összegezve: a pénztár záróegyenlege nem lehet negatív - legfeljebb nulla - , hiszen készpénzkifizetést nem teljesíthetünk negatív pénzből, legfeljebb a pénz egy részét nem a vállalkozás termelte meg, hanem valamilyen kölcsönből (például a vállalkozó megtakarításaiból) származik.

Az egyéni vállalkozó által a vállalkozásból kivett összegek kapcsán – a vállalkozói jövedelem szerint adózóknál - figyelemmel kell lenni az SZJA-törvény 16.§-ban rögzítettekre is. E jogszabályi hely taglalja az önálló tevékenységből származó jövedelem fogalmát, megállapításának és adózásának módját.

Ahogy arról fentebb már szó volt, a vállalkozó által a vállalkozás költségeinek fedezetére befizetett összeg adóteher nélkül - mivel az a vállalkozó már egyszer adózott jövedelméből származik - felvehető. Ismerjük a vállalkozói kivét fogalmát is: ez az egyéni vállalkozó személyes munkavégzésének ellenértéke, és - akárcsak az alkalmazottak munkabére esetében - egésze jövedelem, azaz adóalap, nem vonható le belőle költség.

Fontos kiegészítenünk az előzőek szerinti tudásunkat azzal, hogy adott esetben felmerülhetnek olyan tételek is, amelyeket az egyéni vállalkozó nem munkája ellenértékeként, azaz bérként vett fel, fizetett ki magának, de nem mindegy, hogy azok részét képezik-e a vállalkozói kivétnek (ennek megfelelő adó- és járulékteherrel) vagy a vállalkozói személyi jövedelemadó, osztalékadó alapjaként kell számolnunk vele, illetve adóalapot jelentenek-e egyáltalán.. .

2010-től szűkült a vállalkozói kivét fogalma. 2010. előtt a vállalkozói kivét részének számított az egyéni vállalkozó személyes vagy vagy családi szükségletének kielégítését szolgáló kiadás alapján a vállalkozásban elszámolt minden olyan költség, amelyet az SZJA-törvény nem ismer el a vállalkozási tevékenység érdekében jellemzően előforduló költségként.

Azaz bekerülhetett a költségek közé az adott kiadás, de egyben a vállalkozói kivét részeként adóalapként is figyelembe kellett venni.

E költségek – természetesen – továbbra sem csökkenthetik a vállalkozó adóalapját, de 2010-től ezeket már nem lehet költségként megjeleníteni, de nem is kell beszámítani a kivét összegébe. .

Fentiekre tekintettel fontos figyelni arra, hogy mi kerül be a pénztárkönyv „egyéb, költségként el nem számolható kiadás” rovatába. Ide ugyanis csak azok a kiadások, ráfordítások kerülhetnek, amelyek a vállalkozási tevékenységhez kapcsolódóan merültek fel, de az adótörvény nem engedi meg az adóalaphoz való levonásukat. Egyrészt „büntetés” jelleggel - ilyen például az adóbírság, a késedelmi pótlék (itt ugye nem gondolunk a vállalkozó „személyes vagy családi szükségletének kielégítését” célzó kiadásra), másrészt itt kell könyvelni a felvett hitel törlesztő részleteit - cserében a hitel folyósításakor pedig nem jelent adóköteles bevételt-, továbbá a bérek, a vállalkozói kivét egészének (bruttó összeg) adókötelezettsége miatt a magánszemélyt terhelő kötelezettségeket (SZJA, nyugdíjjárulék, stb.).

A vázoltakat összegezve: 2010-től vállalkozói kivétnek csak az egyéni vállalkozói tevékenység során személyes munkavégzés címén vállalkozói költségként elszámolt összeget tekintjük - ennek egésze jövedelem, költségeket nem lehet levonni belőle -, nem kell megnövelni ezt a vállalkozó személyes, illetve családi szükségleteihez kapcsolódó kiadásokkal (ezeket nem is számíthatjuk a kiadások közé, nincs helyük a pénztárkönyvben). A vállalkozói kivét összege az, amihez mérten meg kell állapítanunk az adóév végén, hogy indokolt-e a kivét-kiegészítés összegének adó-és járulékteher alá vonása, azaz a már a kivét alapján megfizetett terhek kiegészítése.

(A Hírlevél november 05-én megjelenő számában a kivét-kiegészítés számításával foglalkozunk!)

Az Olvasók kérdezték...

Enikő Budapestről az alábbi problémát vetette fel:

Az Áfa törvény gyűjtő számlára vonatkozó előírásához kapcsolódik kérdésem. Az általam könyvelt vállalkozás, hetente több alkalommal szállít árut és ezt egy számlán számláztuk ki a hét utolsó munkanapján. Szeptemberben adóellenőrzés volt a vállalkozásnál, amelynek során a revizorok kifogásolták ezt a módszert. Álláspontjuk szerint a gyűjtő számlából egyet állíthatok ki egy hónapban, mivel a cég havi áfás.. Erre vonatkozóan sem a törvényben, sem máshol nem találtam iránymutatást,... Kérdésem az lenne, hogy a gyűjtőszámlát az általunk alkalmazott formában ki lehet-e állítani vagy sem?

Válasz:

Enikő – bár a gyűjtő számla kifejezést használja- nem adott támpontokat arra nézve, hogy egyazon megrendelő részére folyamatosan teljesített szolgáltatásról, értékesítésről van-e szó, és a felek határozott időre történő elszámolásban állapotok meg, illetve több különálló ügylet teljesül (de nincs szó folyamatos teljesítésről), és a felek úgy állapotok meg, hogy azokról külön számolnak el, de a számla kiállítására ezekről egyszerre - ez a gyűjtő számla , egy meghatározott időszak elteltével kerül sor.

Az Áfa-törvény 164.§. és 58.§-aiban szabályozza fentieket.

Kezdjük a gyűjtőszámlával!

Az Áfa-törvény 164.§-a értelmében), ha az adóalany:

- a teljesítés napján egyidejűleg,
- vagy a rá vonatkozó egy bevallási időszakban;

ugyanannak az adóalanynak több, számlakibocsátásra jogalapot, teremtő ügyletet teljesít, azokról egy gyűjtőszámlát is kiállíthat.

(A közös hozzáadott értékadó-rendszerről szóló tanácsi irányelv 223. cikke szerint több különböző termékértékesítésről, vagy szolgáltatásnyújtásról időszakonként egy összesítő számlát lehet kiállítani.)

Az idézett jogszabályi hely a számlakiállítás időpontjára vonatkozó általános előírást írja felül, de a leszámlázott egyes értékesítések teljesítési időpontját érintő szabályt változatlanul érvényben tartja. Azaz: a számlát a teljesítéskor, de legkésőbb az attól számított 15 napon belül kell kiállítani.

A jogszabály szövegéből tehát nem következik az, hogy egy adó-megállapítási időszakban csak egy gyűjtőszámla készülhetne, pusztán azt mondja ki a rendelkezés, hogy ilyen tartalmú megállapodás esetén egy adó-megállapítási időszakban legalább egy gyűjtőszámlának készülnie kell.

Ha a felek elfogadják gyűjtőszámla kiállítását, úgy azt az értékesítő adóalanyra érvényes bevallási időszak utolsó napján, illetve az attól számított 15 napon belül kell kiállítani a felek között létrejött különböző értékesítésre vonatkozóan.

Az idézett előírás a számla kiállításának végső időpontjára vonatkozó megkötést ad. Nincs azonban akadálya annak, hogy a felek az eladó adó-megállapítási időszakánál rövidebb időtartam teljesítéseiről (így egy hétről, 10 napról) is gyűjtőszámlát állítsanak ki, ez a köztük lévő megállapodás függvénye. Az azonos teljesítési napon történt ügyletekről az értékesítő akkor is kiállíthat gyűjtőszámlát, ha erről külön nem állapodott meg a vevővel. Így például az élelmiszerbolt is gyűjtőszámlát állít ki az áruház, amikor a bevásárlókocsival a pénztárhoz állunk, vagy a szerviz az autójavításról, kerékcseréről, üzemanyag-vásárlásról, ha azokat egyszerre rendeljük meg.

Gyűjtőszámlát állíthat ki a műszaki áruház, ha a megrendelt két számítógépet úgy szállítja, hogy az egyiket a készletről, a másikat, pedig későbbi, de azonos bevallási időszakba eső szállítmányból teljesíti.

Tekintve, hogy ebben az esetben két önálló értékesítésről van szó, önálló teljesítési időpontokkal (adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontjai), a két számítógép ára – külföldről különböző időpontban való beszerzés esetében - az alkalmazott eltérő árfolyamokból adódóan eltérhet egymástól. Ez azonban nem zárja ki, hogy a két értékesítést egy (gyűjtő) számlában számlázzák le. Ezekben az esetekben tehát több különböző értékesítésről van szó, amelyeket egy számlában számláznak le.

Más a helyzet, ha az Áfa-törvény 58.§-ban részletezett esetekről van szó.

A szerződő felek ekkor termékértékesítések, szolgáltatások folyamatos, rendszeres teljesítésére több bevallási időszakon átnyúló szerződést kötnek azzal, hogy az ellenértéket előre megállapított időszakonként, állapítják meg és számlázzák.¹

A teljesítések határozott idejű elszámolásánál a számlában egy teljesítési időpont (az adófizetési kötelezettség keletkezése szempontjából egy adópont) van: azaz az adófizetési kötelezettség teljesítésének időpontja a fizetés esedékességének időpontja.

Az adótörvény az e körbe tartozó ügyleteknél korlátozza az elszámolási időszak hosszát: az - az adófizetés szempontjából - a 12 hónapot nem haladhatja meg.

(Ez a szabály a teljesítés időpontjára vonatkozó általános szabályt írja felül és állapít meg arra vonatkozóan különös szabályt.)

Határozott idejű elszámolás alá tartozhat a folyamatos teljesítés (például közüzemi szolgáltatások), a bérbeadás, újság-előfizetés, átalányszerződések (például könyvelői szolgáltatásokra, karbantartási szolgáltatásokra, felügyeleti tevékenységre, mint például liftfelügyelet stb.). De ide tartoznak azok termékértékesítések is, amelyeknél a felek rendszeres kiszállításban, de időközönkénti elszámolásban állapodnak meg (tejtermék, pékáru), vagy a raktárkészletből történő lehívás. A

¹ *(Irányelv 66. cikk b) pont)*

határozott idejű elszámolásba alapvetően homogén termékértékesítések és szolgáltatások tartoznak. (Abból adódóan, hogy a határozott idejű elszámoláshoz egy teljesítési időpont kapcsolódik, az ellenérték idegen pénznemben történő megállapítása esetén csak egy árfolyam alkalmazása merül fel.)

Ha tehát a teljesített ügylet kapcsán a felek határozott időre szóló elszámolásban állapotodnak meg – maradva a pékség példájánál: a szállodába a vállalkozó rendszeresen, folyamatosan szállítja a pékárut, de erről időszakosan számolnak el - , akkor az elszámolásban szereplő teljesítések egy teljesítésnek minősülnek és így erről egy számlát kell kibocsátani. A teljesítés – és így az adófizetési kötelezettség keletkezésének napja a fizetési határidő.

Míg az időszakos elszámolásban történő megállapodás az elszámolás és a fizetés időszakos voltára vonatkozik, addig a gyűjtőszámlában való megállapodás nem érinti az elszámolás és fizetés gyakoriságát, csak a számlakibocsátás „összegyűjtésére” vonatkozik.

Összegezve:

Gyűjtőszámla esetén a több, számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügylet révén az egyes ügyleteknek több teljesítési időpontja van, amelyeket mind, az egyes ügyletek tételes feltüntetése során szintén tételesen kell szerepeltetni a számlán, addig az időszakos elszámolásban csak egy teljesítési időpont (és egy számla) van.

Gyűjtőszámla esetén tehát annyi teljesítési időpont lesz a gyűjtőszámlában, ahány ügylet azon számlázásra kerül (magyarul: ahány számla helyett egyszerre történik a számlázás), csak a számlakibocsátás időpontja lesz azonos időpont.

Az időszakos elszámolás esetében a teljesítés időpontja a fizetés esedékességének napja, mivel minden egyes fizetési esedékesség lezár egy időszakot, amelyet teljesítésnek tekintünk. Ez a felek megállapodásától függ, akár havi, negyedéves fizetési időszakokban is megállapodhatnak. Viszont, ha a felek által megállapított elszámolási időszak hosszabb, mint 12 hónap, akkor a 12. hónap utolsó napjával az addig teljesített értékesítésekről - időarányos részteljesítésként - el kell számolni.

Ekkor az adóalany *nem gyűjtőszámlát, hanem számlát* bocsát ki az időszak alatti, egy teljesítésnek minősülő ügyletről, a számlán a fizetés esedékességét kell feltüntetni teljesítési időpontként. (Célszerű az erről szóló írásbeli megállapodásban kikötni, hogy - például - a felek 30 napos időszakos elszámolásban állapotodtak meg, és kizárják a gyűjtőszámla alkalmazását.)

Mivel Enikő esetében a revizorok a vállalkozás bevallási gyakoriságára hivatkoztak, bizonyára nem időszakos elszámolásról van szó (58.§.). Ekkor nincs akadálya annak, hogy akár heti összesítésben állítsák ki a gyűjtő számlákat, de legkésőbb az értékesítő adóalanyra érvényes bevallási időszak utolsó napján, illetve az attól számított 15 napon belül számlázni kell a bevallási időszakra eső

teljesítéseket. Ezt nem kötelező egyetlen számla kibocsátásával megoldani, de megkönnyíti az adminisztrációt, feltéve, hogy „kezelhető mennyiségű” teljesítési időpontról van szó.

Előzetes

A hírlevél november 05-én megjelenő számából

- az egyéni vállalkozók kivét-kiegészítésével foglalkozunk,
- az evások és a tevékenységre jellemző kereset dilemmáit is kitárgyaljuk,
- felkészülünk a könyvelés év végi zárására,
- az előfizetői kérdésekre is szánunk időt.

„Szolgálati közlemény”

Technikai okokból az előfizetők **az elkészített számlák könyvelésével, a számlák helyesbítésével kapcsolatos összefoglaló anyagot e-mailben** kapják /kapták meg. Aki előfizető és nem kapta meg az anyagot, az jelezze az info@sinkatax.hu e-mail címen.

Üdvözlettel: Sinka Júlia

